

COVID-19 langdurige klachten, besmettelijkheid en isolatie

Respons Team 3 juli 2020

Deze notitie heeft betrekking op patiënten die COVID-19 hebben doorgemaakt en nog steeds langdurige klachten ondervinden. Er wordt een toenemend aantal vragen gesteld over de besmettelijkheid van deze mensen en eventuele noodzaak tot isolatie.

Vragen die beantwoord zouden moeten worden hierbij zijn:

1. *Wat voor soorten patiënten met langdurige klachten zijn hierin klinisch te onderscheiden?*
2. *Zijn deze patiënten op microbiologische/serologische gronden van elkaar te onderscheiden?*
3. *In hoeverre zijn deze verschillende groepen nog besmettelijk? En dienen zij dus in isolatie te verblijven?*

Uitwerking

1. *Wat voor soorten patiënten met langdurige klachten zijn hierin klinisch te onderscheiden?*

Op klinische gronden zou onderscheid gemaakt kunnen worden in:

- Postvirale klachten (zoals prikkelhoest)
- Chronisch persisterende klachten

In de media maar ook in de literatuur wordt steeds meer melding gemaakt van mensen die langdurig aanhoudende klachten hebben van bijvoorbeeld hoesten, spierpijn en moeheid. Een deel van deze klachten zou toegeschreven kunnen worden aan postvirale klachten. Bij een ander deel van deze patiënten zou het kunnen gaan om een chronische vorm van infectie. In welke mate beiden voorkomen is nog niet bekend.

In klinische setting is in ieder geval bekend dat een ernstige infectie langdurig kan aanhouden.

2. *Zijn deze patiënten op microbiologische/serologische gronden van elkaar te onderscheiden?*

Patiënten kunnen langdurig postvirale klachten houden, maar hoeven geen virus meer uit te scheiden.

3. Patiënten met een langdurige ziekte episode met:
  - Chronische persisterende infectie (d.w.z. zeer langdurig virus uitscheidend)
  - Chronisch persisterende klachten, waaronder ook postvirale klachten zoals prikkelhoest (niet per se virus uitscheidend)

Alleen bij ernstig zieke patiënten in het ziekenhuis of in een (extramuraal) instelling en bij immuungecompromitteerden wordt na 15 dagen nog virus gekweekt. Bij mensen met chronische milde klachten is het niet nodig om standaard opnieuw een PCR test af te nemen. Deze personen worden als niet besmettelijk beschouwd. Serologisch onderzoek is niet nodig bij patiënten buiten een instelling.

Literatuur

Towards the next phase: evaluation of serological assays for diagnostics and exposure assessment.

Corine H. GeurtsvanKessel, NISREEN M.A. OKBA, ^{5.1.2e}, Carmen W.E. Embregts, Brigitta M. Laksono, Lonneke Leijten, ^{5.1.2e}, Johannes P.C. van den Akker, Jeroen J.A. van Kampen, Annemiek A. van der Eijk, Rob S. van Binnendijk, Bart Haagmans, ^{5.1.2e}
 medRxiv 2020.04.23.20077156; doi: <https://doi.org/10.1101/2020.04.23.20077156>

Shedding of infectious virus in hospitalized patients with coronavirus disease-2019 (COVID-19): duration and key determinants

Jeroen J.A. van Kampen, David A.M.C. van de Vijver, Pieter L.A. Fraaij, Bart L. Haagmans, Mart M. Lamers, Nisreen Okba, Johannes P.C. van den Akker, Henrik Endeman, Diederik A.M.P.J. Gommers, Jan J. Cornelissen, Rogier A.S. Hoek, Menno M. van der Eerden, ^{5.1.2e} A. Hesselink, Herold J. Metselaar, Annelies Verbon, Jurriaan E.M. de Steenwinkel, Georgina I. Aron, Eric C.M. van Gorp, Sander van Boheemen, Jolanda C. Voermans, Charles A.B. Boucher, ^{5.1.2e}, ^{5.1.2e}, Corine Geurtsvankessel, Annemiek A. van der Eijk
 medRxiv 2020.06.08.20125310; doi: <https://doi.org/10.1101/2020.06.08.20125310>

Sethuraman N, Jeremiah SS, Ryo A. Interpreting Diagnostic Tests for SARS-CoV-2. *JAMA*. 2020;323(22):2249–2251. doi:10.1001/jama.2020.8259
https://jamanetwork.com/journals/jama/fullarticle/2765837?utm_source=undefined&utm_campaign=content-shareicons&utm_content=article_engagement&utm_medium=social&utm_term=062520#.XvRNhYnlyR1.email

WHO Global; COVID-19: Scientific Brief; Criteria for releasing COVID-19 patients from isolation, 17 June 2020; WHO/2019-nCoV/Sci_Brief/Discharge_From_Isolation/2020.1
<https://www.who.int/publications/i/item/criteria-for-releasing-covid-19-patients-from-isolation>